

L'autoritarisme, a l'ascensor

«De poc serveix esquinçar-se els vestits i lamentar-se sonorament si l'única estratègia per plantar cara a l'extrema dreta és presentar-se com el mal menor»

"**Són els nostres governs incapaços de frenar l'extrema dreta?**". D'entrada, la pregunta topa amb uns segons de silenci a l'auditori i mirades creuades carregades d'aquella incomoditat pròpia de qui coincideix en l'ascensor amb algú i no sap si mirar amunt o acotar el cap. Resposta salomònica que trenca el gel: "És una crida genèrica". Amén de tots els ponents. Hi ha buits verbals o evasives tan carregades de significat com una afirmació rotunda. La pregunta ve a tomb del manifest que sis fundacions vinculades als partits, els *think tanks* de la política catalana, han fet públic per alertar, a governants i mitjans de comunicació, que si no es fuig del debat crispat i buit per alimentar els egos partidistes, es degradarà la democràcia i es posarà una catifa vermella a l'autoritarisme.

"**Degradació del debat polític i autoritarisme s'alimenten mútuament**", recullen com a advertència. I la reflexió és tan necessària que podem lamentar profundament que no ocupi un lloc primordial en l'agenda pública del país. Perquè de la seva presa en consideració en dependrà el nostre demà col·lectiu, si és que no s'arriba ja massa tard. És obvi que els ponents, entre els quals hi havia l'expresident José Montilla i els exconsellers Josep Maria Vallès i Joan Manuel Tresserras, han prioritzat no trepitjar ulls de poll i concentrar el missatge en la crida genèrica més que en les estirades d'orella i les concrecions. Com a fundacions, el seu rol s'ubica més en el terreny de l'arquitectura del pensament. Però saben perfectament que la sacsejada que reclamen passa pel replantejament del *modus operandi* d'uns partits d'esquerres que, tot i estar al govern de la Moncloa i de la Generalitat, veuen com l'extrema dreta es va colant, cada vegada més, als menjadors de casa dels que haurien d'aspirar que fossin els seus votants.

Abordar el deteriorament del debat públic, adobat d'insults i falsedats contra l'adversari i pujat al llom d'una post-veritat al servei d'interessos espuris, ha de tenir com a primera estació el reconeixement de quin és el punt de partida: el d'una democràcia amb greus dèficits que són constatables a llocs tan crucials com la cúpula del poder judicial, els currículums corruptes de partits polítics i les males praxis institucionals contra els rivals a les urnes. L'extrema dreta no s'entendria sense una teranyina robusta de poder i impunitat que, alguns per acció i d'altres per omissió, s'ha anat teixint a esqueses -quan no a costa- d'una ciutadania que veu laminats els seus drets i el seu marge de maniobra per poder prendre decisions vitals.

A la diagnosi compartida, se li ha de sumar una voluntat real d'acció. I la voluntat real d'acció també passa per afrontar debats interns que són incòmodes i que tenen un cost que hauria de ser assumit, precisament, en defensa de la democràcia. De poc serveix esquinçar-se els vestits i lamentar-se sonorament si l'única estratègia per plantar cara a les derives autoritàries és presentar-se com el mal menor mentre es llisca per la teranyina a risc de quedar-se'n atrapat i, fins i tot, ser devorat per l'aranya. I és en aquest punt que a l'ascensor entra un elefant que encara t'obliga més a encastar-te contra la freda paret metàl·lica. Com s'ha de plantar cara a l'extrema dreta? Mentre al Parlament la majoria de partits han construït un tallafocs contra Vox, al Congrés se la inclou quan convé en l'aritmètica. Tant a l'un com a l'altre, però, segueix guanyant terreny i ampliant els seus tentacles d'influència a costa d'una desigualtat creixent i dels buits que la resta de partits no saben omplir o ho fan amb pedaços caducs i, de vegades, contraproductius.

I sí, és evident que aquí els mitjans també hi tenim un paper cabdal, com subratllen els signants del manifest, per no actuar de corretja de transmissió i desmuntar amb informació els arguments bastits sovint en falsedats, prejudicis i apel·lant a les baixeses humanes sobre els quals es catapultava l'extrema dreta. En aquest camí, la indústria del *clickbait* i la dictadura dels SEO, a més dels interessos polítics, no poden imposar-se per sobre dels criteris del periodisme

honest, que és el que creu en la seva funció pública i fiscalitzadora.

Sí, l'ascensor és incòmode, però o es mira directament els ulls de l'elefant i se l'empeny fora, o aquest anirà pujant per un perillós gratacels amb la intenció de ser ell qui llança la resta al buit. "Són els nostres governs incapaços de frenar l'extrema dreta?" Que la resposta, si us plau, s'afronti "amb proposta i arguments" -com reclamen els impulsors del manifest-, encara que això suposi una incomoditat tan gran com pugui ser tocar-se el crostó.